

Pestprotocol

Montessori Vak Lyceum

Inhoudsopgave

Algemeen	3
De vijfsporenaanpak	3
Visie van de school over pesten en verantwoordelijkheid	4
Preventieve (les)activiteiten	4
Stappenplan	5
Route.....	5

Algemeen

Pesten kan grote gevolgen hebben voor de gepeste (onzekerheid, faalangst, depressie, zelfdoding) en de pester (problemen met sociale relaties, positief tegenover het gebruik van geweld, heeft grotere kans in het criminele circuit terecht te komen). Als school zien we het als onze verantwoordelijkheid om een veilige omgeving te creëren waarin getracht wordt pesten te voorkomen en waarin adequaat opgetreden wordt wanneer zich toch peestsituaties voordoen.

Het Stappenplan vormt het uitgangspunt waarop er op het Montessori Vak Lyceum (MVL) gehandeld dient te worden wanneer zich een pestincident voordoet. Aan de stappen zijn bijlages gekoppeld waarin de handelingswijze nader wordt toegelicht en er handvatten worden geboden voor een adequate aanpak.

De vijfsporenaanpak

De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden. Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag en het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het probleem. Het personeel geeft zelf het voorbeeld in het respectvol omgaan met elkaar, ruzies oplossen en het rustig en duidelijk zeggen als je ergens last van hebt.

Daarnaast draagt iedereen de norm uit dat pesten ontoelaatbaar is en wordt er gezorgd voor voldoende toezicht.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

Het probleem wordt serieus genomen.

Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is.

Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen, er worden geen acties ondernomen waar de jongere niet achter staat of geen weet van heeft.

Het aanbieden van hulp door de mentor, teamleider of het interne ondersteuningsteam.

Het bieden van steun aan de pester

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan.

De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.

Empatisch vermogen stimuleren.

Het aanbieden van hulp (desnoods verplicht) door de mentor, teamleider en/of het interne ondersteuningsteam.

Het betrekken van de middengroep bij het pesten

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen en die van de school hierin.

Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen om de situatie te verbeteren. De mentor komt hier op een later moment op terug.

Het bieden van steun aan de ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.

De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.

De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.

De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

Visie van de school over pesten en verantwoordelijkheid

- De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Er dient bereidheid te zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
- Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- In het Stappenplan staat een directe aanpak beschreven die gevolgd dient te worden wanneer pesten gesignaleerd of gemeld wordt.
- De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

Preventieve (les)activiteiten

1. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. De mentor laat leerlingen nadenken welke afspraken ze met elkaar willen maken om een goede sfeer in de klas te krijgen of te behouden. Eventueel worden de afspraken ondertekend door alle leerlingen. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het Stappenplan dat gevolgd wordt bij pestincidenten. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
2. Er wordt aandacht besteed aan de groeps sfeer in één of meerdere mentorlessen in de rest van het jaar. Onderwerpen die aan bod komen zijn feedback geven en ontvangen, rollen in de groep, veiligheid, hoe ga je met elkaar om, oplossen van ruzies en respect voor elkaar(s verschillen) tonen. De leerlingen worden zelf verantwoordelijk gesteld voor de sfeer in de klas en het voorkomen van pesten, alle leerlingen zijn hiervoor verantwoordelijk ook de leerlingen die niet direct betrokken zijn bij pesten.
3. Pesten bespreekbaar maken in een klas. In een klas waar pesten (voor zover bekend) niet speelt, zorgen dat dat zo blijft door het thema regelmatig te bespreken. Dit kan op verschillende manieren: aan de hand van een verhaal, film, een krantenartikel, een spel, een casus etc. Gezamenlijk bedenken de leerlingen hoe ze zelf kunnen bijdragen aan het oplossen van het probleem en hier wordt op een later moment op terug gekomen. In een gesprek met de hele klas worden nooit specifieke pestincidenten besproken, het gaat dan meer over groeps sfeer, eigen verantwoordelijkheid en pesten in het algemeen. Het document 'pesten bespreekbaar maken' kan gebruikt worden als uitgangspunt. Ook kunnen mentoren voor advies, handvatten en ideeën voor groepsopdrachten altijd bij het interne ondersteuningsteam terecht.
4. Er kunnen coöperatieve spelen, groepsopdrachten, gesprekken, spellen of andere werkvormen worden ingezet om het onderlinge respect en het groepsgevoel te vergroten.
5. Docenten zijn alert op signalen van pesten. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor. De mentor handelt volgens 'Het Stappenplan' om hulp en overleg in gang te zetten.
6. Het is van belang dat iedereen toegerust is om zijn/haar taak met betrekking tot het pestbeleid te vervullen. De directie en het interne ondersteuningsteam hoort dan ook graag van het schoolpersoneel of er in dit kader behoefte is aan handvatten, informatie, scholing, etc.

Ook zorgt de school voor

- Voldoende toezicht tijdens de pauzes. Schoolpersoneel geeft duidelijke signalen dat pesten niet acceptabel is.
- Het beschikbaar stellen van geld waarmee wordt bekostigd: de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen en andere activiteiten voor ouders en voor de aanschaf van boeken en andere informatie.

- Samenwerking te zoeken met andere scholen in de buurt of instanties zoals het de gemeente/CJG over de aanpak van het pesten.

Stappenplan

1. **Medewerkers van de school/leerlingen/ouders signaleren pestgedrag en geven dit door aan de mentor.**
Alle leerlingen (dus niet alleen de leerling die gepest wordt) hebben het recht en de plicht om pestsituaties te bespreken met de mentor.
2. **Mentor analyseert en verzamelt de meeste gegevens.**
De mentor maakt vanaf nu verslagen over de stappen, afspraken en gebeurtenissen. Notities in Magister.
3. **De mentor spreekt binnen een week met het slachtoffer, eventueel met een steunende medeleerling.**
De mentor doet geen normatieve uitspraken over het gedrag van het slachtoffers en dat van de pester en meelopers. Doel is steun te bieden aan het slachtoffer, gegevens verzamelen en bespreken van oplossingen (o.a. wat kan hij/zij zelf nog doen en hoe wil hij/zij geholpen worden). De mentor vraagt toestemming om in gesprek te gaan met de pester. Er wordt informatie gegeven op welke manier het met de pester besproken zal worden en wat de eventuele vervolgstappen zijn. Er kan afgesproken worden dat er niet wordt genoemd dat het slachtoffer dit heeft gezegd (de mentor kan het in dat geval ook algemeen houden bv. dat iemand het heeft gezien).
4. **De mentor voert binnen een week na het gesprek met het slachtoffer een gesprek met pester en een of twee meelopers.**
Ook meelopers kunnen melden wat er volgens hen gebeurt. Ook dit is een 'gesprek zonder schuldvraag'. Dat wil zeggen dat er alleen gesproken wordt over het mogelijke effect van hun gedrag op het slachtoffer. Doel is om inlevingsvermogen te vergroten, afspraken te maken over het gedrag in de toekomst en het maken van een vervolgspraak.
5. **De mentor volgt het nakomen van de afspraken actief.**
Dit gebeurt door na twee dagen, en na een week, en na een maand een vervolgggesprek te voeren met het slachtoffer en met de pester (dit kan een gesprekje van 2 minuten zijn, als het goed loopt). De pester krijgt, als deze zich niet houdt aan de afspraken nog één kans om het eigen gedrag te verbeteren.
  - Wanneer het opgelost kan worden met één of enkele gesprekken is er geen inschakeling van teamleider nodig. Door de mentor kan gebruik gemaakt worden van het incidentenformulier er wordt een notitie gemaakt in Magister.
Indien het pesten niet stopt, wordt via de teamleider de hulp van de ondersteuningscoördinator ingeroepen.
  - Lijkt het pesten structureel dan meldt de mentor dit bij de teamleider. De teamleider schakelt de hulp in van de ondersteuningscoördinator. Deze gaan in gesprek met de mentor om het probleem te bekijken. Er worden afspraken gemaakt over wie wat doet.
  - De teamleider maakt de afspraak wie (mentor of teamleider) de ouders van het slachtoffer en pester (!) informeert. *Zie bijlage 6 voor tips m.b.t. het informeren van de ouders.* Het slachtoffer moet hier wel toestemming voor geven, het is van belang niets te doen zonder het slachtoffer op de hoogte te stellen.
  - Er wordt een gezamenlijk (ouders betrekken) plan gemaakt om het pesten te stoppen. *Zie bijlage 7 voor een voorbeeld van zo'n plan.*

Route

Wanneer het pestgedrag niet stopt na bovenstaande stappen is de route als volgt:

- De mentor en/of ondersteuningscoördinator informeert teamleider over het gedrag van de pester.
- De teamleider nodigt ouders en kind uit voor gesprek op school.
- In het gesprek tussen ouders en teamleider wordt bepaald hoe verder te handelen: het kind krijgt een laatste kans om zijn/haar gedrag te veranderen. Mogelijk is er extra hulp nodig voor het kind, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining.
- De afspraken worden op papier gezet en ondertekend door de leerling, ouders en school. Ook afspreken hoe, wanneer en door wie de afspraken en de situatie worden geëvalueerd.
- Indien er nieuwe signalen binnenkomen, leidt dit tot schorsing van de leerling voor tenminste 1 dag.
- Er volgt opnieuw een gesprek waarin wordt bepaald of en wanneer de leerling weer op school mag komen.
- Indien dit voor de leerling onvoldoende signaal is tot het veranderen van zijn/haar gedrag, kan de teamleider in overleg met de kerndirectie tot verwijdering besluiten.

Het hierboven weergegeven stappenplan is een algemene leidraad; als een interventie succes heeft, kunnen vervolgstappen achterwege blijven. Het in het stappenplan genoemde traject bij aanhoudend pesten is geen automatisme; per leerling wordt bekeken welke maatregelen het meest passend zijn. Hierbij kunnen verschillen tussen vestigingen optreden, wat onder andere te maken heeft met de psychosociale context die niet op alle vestigingen dezelfde is.